

Virсотne

LATVIJAS ALPĪNISTU SAVIENĪBAS BIĻETENS NR. 6., 2012.11.

- 📌 INFORMĀCIJA
- 📌 METODISKIE MATERIĀLI
- 📌 IETEIKUMI
- 📌 VIEDOKĻI

MĀRA ROZENBLATA LATVIJAS ČEMPIONĀTĀ UZVARĒJUSĪ FOTOGRĀFIJA

SVEICIENS AKTĪVAJIEM UN LĪDZJUTĒJIEM!

Aktīvā kāpšanas sezona aizvadīta un jāteic, ka ļoti ražīga! Latvieši uzkāpa Everestā! Olga Kotova un Vadims Prudņikovs sasniedza Everestā virsotni, turklāt Olga ir pirmā sieviete ne tikai no Latvijas, bet arī no visas Baltijas, kurai tas izdevies! Voldemārs Sprūžs un Kristīne Kravcova arī mēģināja, bet laikapstākļi, kā jau tas kalnos nav retums, virsotni sasniegt liedza. Toties atgādināšu, viņi abi – Voldemārs un Kristīne – veiksmīgi pirms tam sasniedza astoņtūkstošnieka Manaslu virsotni! Tā ka malači!

Vēl šogad Latvija tika pārstāvēta Pasaules čempionātā kāpšanā – Jurijs Krasanovs, kurš ieguva 97. vietu un Rolands Rugēns, kurš ieguva 17. vietu bolderinga disciplīnā un 94. vietu ātrumkāpšanā! Bet tas vēl nav viss! Santa Grigorjeva un Kaspars Vilks Latviju šogad pārstāvēja Pasaules čempionātā alpīnismā, kur ieguva 8.vietu. Vai nav fantastiski?! Tā turpināt, brašuļi!

Prieks un laime, kur tu rodies?- es zinu – skatoties uz aktīvistiem un censoņām ;)

Malači arī visi citi, kas šogad bijuši kalnos vai piedalījušies sacensībās, neatkarīgi no rezultātiem – jo galvenais ir virzība un laba iecere!

AIGA BRIEŽKALNE

Latvijas Alpīnistu savienības valdes locekle

LABDIEN!

Pirmais sniegš visus, kā parasti, pārsteidza nesagatavotus. Domāju tāpat visus pārsteigs arī jaunais LAS biļetena laidiens.

Kopš iepriekšējā numura daudzi no Jums pabijuši kalnos, startējuši sacensībās vai vienkārši sekojuši visam līdzī ērti iegūlušies savos darba krēslos. Cerams, ka arī šīs lapas palīdzēs Jums pārlaist vismaz vienu darba dienu sapņojot par gaidāmajiem mājas darbiem – dzelkšņu un ledus cirtņu asināšanu, vasaras iespaidu apkopošanu un jaunu plānu kalšanu!

NORMUNDS REINBERGS

Latvijas Alpīnistu savienības prezidents.

CEĻŠ UZ SELLAS SMAILI

Prologs

Sākumā man nebija plānos braukt uz kalniem, bet kad Oļegs Mirošņikovs piedāvāja braukt ar iesācēju grupu uz Kaukāzu, alpnometnē "Bezengi", es piekritu. Maijā un jūnijā izgājām treniņu kursus ar savu grupu Aldara tornī un lauka apstākļos. Ko mēs tik nedarījām šajās nodarbībās: vienkārši kāpjam ar augšējo un apakšējo drošināšanu, pieradinājām sevī pie augstuma un dziļuma, kāpjam dzelkšņos, drytooling, drošināšanas punktu un staciju veidošana, pārvietošanās pa margām un daudz kas cits.

Alpnometne "Bezengi"

Alpnometne izbrīnīja ar saviem izmēriem, tas likās, kā vesels ciemats. Jau atbraukšanas dienā vakarā, mēs ēdam vietējā ednīcā. Ēdnīca mani iekaroja no pirmās reizes. Ēdieni bija vienkārši, bet viss bija fantastiski garšīgi un mājīgi. Nometnē ir veikals, kur var iegādāties apģērbus, grāmatas, mobilo un Interneta piekļuves kartes, kā arī citus sīkumus. Pārtikas veikalā ir gandrīz viss, kas ir nepieciešams, lai paņemtu līdzī gājienam. Viss ir kādi 20% dārgāk, nekā pilsētā, bet tas ir saprotams. Šeit ir putraini, sautēta gaļa, cukurs, zāpes, tēja, kafija, augļi un dārzeņi, piena produkti.

Nesen nometnē ir izbūvēta jauna celtnē "Tjoplij Ugol" ar milzīgu kafejnīcu un komfortablām istabām. Bezengi a/n ir tiešām moderni. Šeit pat ir SAT Internets, kas nav tik dārgs (1st-2.5Ls), atceroties, kur tu atrodies. Kad ir labi laika apstākļi, viņš pat samērā ātri strādā. Ar tā palīdzību mēs sūtījām ziņas uz Latviju pat ar svaigām fotogrāfijām. Telefons strādā tikai bāzes nometnē. LMT klientiem ir pieejama viesabonēšana.

Pirmās dienas nometnē (24.-25. jūlijs)

Pirmais aklimatizācijas gājiens bija uz klajumu Missis Koš, kas lieku reizi atgādināja mums, ka kalni ir kalni un ir tie, kas atrod šeit sev mājīgo dzīvesvietu. Šobrīd šis laukums ir alpinistu kapsēta. Kad vēl nebija "Bezengi" nometnes, tieši šeit bija alpinistu bāzes nometne. Tajā pašā dienā izkāpām dažus klinšu maršrutus, kas atrodas pavisam tuvu nometnei. Šeit ir plašs maršrutu grūtības pakāpes diapazons.

Nākamā dienā mūs mācīja parvietoties pa klintīm un pareizi drošināties izmantojot reljefu. Protams, ar saviem punktiem. Tad mums arī iemācīja saīsināt virvi pārvietošanai divatā, trijatā un četratā. Pēcpusdienā dodamies atpakaļ uz nometni, lai paspētu sagatavoties pirmajam gājienam uz naktsmītnēm Tjoplij Ugol. Uz šo gājieni uz 5 dienām man izdevās salikt mugursomu 14kg. Ne velti šim izbraucienam ir nopirkti viegla mugursoma un guļammaiss, un ir stingri atlasīts mugursomas saturs (nācās atteikties no vairākām "nepieciešamām" mantām).

Pirmais izgājiens, Tjoplij ugol (26.-30. jūlijs)

Šodien viss notika pēc plāna, izgājām 7 no rīta, pie pagrieziena uz naktsmītnēm Tjoplij Ugol atstājam mantas un uzceļam teltis. Tad jau ar vieglām mugursomām dodamies uz Mižirgi lēdāju, lai turpinātu treniņu kursu. Mēs mācāmies pārvietoties pa ledus nogāzēm, kāpjām pa ledus sienām ar ledus instrumentiem un pēc tam mācāmies taisīt stacijas uz ledus. Uzzinājām par pašizskrūvējamiem ledus āķiem, Abalakova cilpas.

Kad pagāja vēl 2 aktīvas treniņu dienas, pienācis laiks mūsu pirmajai virsotnei šajā izbraucienā. Neliels atkāpiens. Vēl Rīgā Oļegs uzlika mums nosacīto virsotnes vadību. Katram pa vienai, kas ietvēra sevī maršruta izzināšanu, cilvēku sadalījumu sasaistēs, ekipējuma izvēle. Protams, ar galvenā vadītāja kontroli.

Gidan pa rietuma kori (1B). Neskatoties uz atšķirīgo informāciju no vairākiem avotiem pareizi izejam uz kori. Pārvietošanās notiek gan pa klintīm, gan pa sniegu. Bija pat maziņš stāva ledus gabaliņš. Es gāju pēdējā, bet dažkārt tas ir tik pat atbildīgi, kā iet pirmajam. Visur ir kur krist. Negaidīta 1B, ja salīdzināt ar Ruziravatu 1B Fanu kalnos, tad viņš būtu 0B kategorijas manā izpratnē. Tieši no negaidītā, bija dažreiz bailīgi. Tā ir vienmēr, kad gatavojas vieglākam, bet patiesībā ir grūtāk.

Nākamā virsotne ir Ukju 2A. Pieeja pa lēdāju pie kāpšanas

sākuma uz kori un pati kāpšana uz kori nebija grūta. Šai virsotnei es biju nosacīts vadītājs, tāpēc varēju nolemt, kas iet pirmais. Protams, ka es pati. Maršruts lielākoties bija loģisks. Regulāri izmantoju frendus un ieliktnus drošināšanas starppunktiem un stacijām. Vienā vietā bija akmeņbīstami, bet visur citur bija ļoti patīkama kāpšana, un pat sasniedzot virsotni neticējās un gribējās kāpt tālāk un tālāk, bet bija jālaižas lējā.

Atpūtas dienas

Nopelnītas atpūtas dienas pavadījām daudzveidīgi: kāpjam klinšu kāpšanas sporta maršrutus, kā arī maršrutus ar saviem punktiem. Patika Kanādiešu sektors, kuru atrast gan nebija tik viegli, bet maršrutu (~6a fr.) likās interesanti. Vēl vienu dienu veltījām nodarbībam, kur Oļegs apmācīja mūs, kā transportēt cietušo. Un pa starpu tomēr atpūtāmies, jo vajadzēja sakrāt spēku nākamajam gājienam uz Austriešu naktsmītnēm.

Otrais gājiens, Austriešu naktsmītnes (2.-5. augusts)

Austriešu naktsmītnēs viss ir daudz skarbāks, salīdzinot ar Tjoplij Ugol. Tikai pieeja aizņem 6-7 stundas. Visu laiku ceļš iet pa lēdāju, ainava nemainās, kas nedaudz nogurdina. Tikai viena stāva pacelšanās, pēc kuras gara finiša taisne, kad Džangi Koš jau ir redzama, bet tuvojas tā diezgan lēni. No mūsu naktsmītnēm atvērās grandiozs skats uz Bezengijas sienu. Tikai dēļ tā var nākt uz šejieni. Visu atlikušo dienu gatavojamies rītdienas uzkāpšanai Sellas smailē pa Dienvidu kori (2B). Īpaši rūpīgi mēģinājam saprast, kur sākas maršruts.

Naktī sākas stiprs vējš, pat likās, ka aiznesīs mantas ārpus teltis. No rīta izgājām, kā vienmēr tumsā. Bija negaidīti silts. Ienākot Bašhauz cirkā, sākām meklēt maršruta sākumu. It kā atradām un sākām kāpt sasaistēs. Es esmu pēdējā. Nogāze ir ļoti akmeņbīstama, pēc kārtējā "čomodāna", kas aizsvilpoja man blakus,

nolēmām pārvietoties uzmanīgāk. Kad saprotam, ka tā nav dienvidu kore, bija jau pa vēlu iet atpakaļ. Kad paceļamies uz kori, iet kļuva daudz vieglāk. Principā maršruts, kuru izgājām arī izskatījās pēc 2B, bet ar lielu akmeņbīstamību, un tā bija laba pieredze.

Nolaišanās ir acīmredzama, tāpēc mēs nenomaldamies. Viens no nolaišanās etapiem ir slēgts ledājs. Es gāju pēdējā un pat neskatoties uz to, ka gāju pēda pēdā divas reizes iekritu plaisā. Vienu reizi bez vivrvies palīdzības būtu sarežģīti tikt ārā.

Vakarā grupā bija jūtams nogurums. Ne visi dikti gribēja iet rīt uz to pašu Sellu, bet pa sarežģītāku maršrutu: Rietumu kores Ziemeļu sienas (3A). Maršruts ir sniega-ledus. Man nebija šaubas, ka ir jāiet, bet es gaidīju grupas sapulci. Nolēmām, ka ja būs labs laiks, tad ejam. Jau vakarā sākās lietus. Starp citu, pirmais nopietnais lietus pēdējo 10 dienu laikā. Var teikt anomāls laiks Kaukāzā. Visu nakti lija lietus, bet no rīta beidza. Tas nozīme, ka ejam!

Pieeja maršrutam pa Sellas ledāju. To mēs veicām ātri un bez problēmām. Maršruts ir skaidri redzams gandrīz no visa ledāja. Pēc apraksta mums būs 7 virves, no kurām maksimāli 2 virves ir uz ledus. Pienākot maršrutam klāt, izrādījās, ka visa siena ir ledus. Vadīks nolēma iet pirmais un taisīt margas parējiem. Pirmais šķerslis - bergšrunds. Pirmais jautājums "Oļeg, tas ir normāli, ka es jau līdz jostai plaisā?", otrs - "Oļeg, tas ir normāli, ka es jau līdz krūtīm plaisā?". Meklējam citu pāreju pāri bergšrundam. Gandrīz uzreiz izstrādājam taktiku, ko kurš dara. Mehānisms strādāja, kā pulkstenis, katrs zināja savu vietu un pildīja savus pienākumus. Pat dīvaini, ka atrodoties stāvu ledus nogāzē nejūtu augstuma bailes. Nogāzes vidū ieslēdzām rāciju. Izrādījās, ka vienā maršrutā ir savainota sasaiste-divnieks, bet it kā visi ir dzīvi. Un par to paldies. Šajā momentā katrs domāja par savu. Pēc 7 virvēm izgājām uz kori un tālāk sasaistēs bez problēmām sasniedzam virsotni. Šajā dienā vairākas grupas uzkāpa Sellas smailē. Tāpēc, lai paspētu nokāpt pirmajiem un negaidītu lielas grupas pie nolaišanās, virsotnē gandrīz neaizkavējamies. Ātri uz lēju. Šoreiz nekādu piedzīvojumu uz ledāja. Vēlāk nekā vakar atgriežamies pie Džangi Koš un nolemjam šodien neiet uz bāzes nometni, kā bija ielānots, jo nebija ne laika, ne spēka. No rīta pieceļamies un izejam atpakaļ. Noeja lejā bija ļoti nogurdinoša un sarežģīta priekš manis, jo vēl vakarā organisms atslābinājās - domāja, ka viss ir beidzies, un šodien nesaprata, kāpēc atkal kaut kur ir jāiet ar smago mugursomu.

Kopsavilkums

Plāns ir izpildīts vairāk nekā uz 100%, kas reti ir sasniedzams. To veicina nevainojama aklimatizācija, pietiekama atpūta, grupas saliedētība un pats par sevi rupīgi pārdomāts plāns, kas nebija nedz pārspīlēts, nedz nepilnīgs. Un protams, mums paveicās ar laika apstākļiem. Gandrīz 10 dienas bez nopietniem nokrišņiem. Komanda pareizi aklimatizējās, tāpēc nevienam nebija kalnu slimības pazīmes un ēstgriba bija laba visos augstumos :)

Paldies visiem līdzdalībniekiem!

Paldies Oļegam par pratīgo vadību un uzdāvināto kalnu sajūtu!

Viena nodarbe, viena Pasaule, dažādi kalni, dažādi cilvēki, dažādi uzskati... 22 jautājumi.

	Pēteris Kūlis 	Miks Pietkevičs
1. Cik virsotnes/maršruti ir izkāpti 2011. gadā?	Manu dzīvi nevar raksturot ar 2011. gadu. Tu jautā par gadu, kad es nebraucu uz kalniem, lai gan biju Libānas kalnos. Bet vispārīgi esmu uzkāpis apmēram 300 virsotnēs; no tām augstākās kategorijas (5-6 k.gr.) vairāk kā 30.	Neviena. Visu sezonu nācās ārstēt slēpojot iegūto traumu.
2. Kurš bijis visgrūtākais kāpiens „ever”?	Ko nozīmē grūtākais – fiziski, tehniski? Ja esi gan fiziski, gan tehniski labi trenējies, tad nav grūti.	To tā grūti pēc tik daudziem gadiem un kāpieniem uzreiz pateikt. Iespējams, ka 2004. gada ekspedīcija un kāpiens Kongurā, Ķīnā. Tāpat arī fiziski un morāli bija grūts kāpiens Broda smailē 2007. gadā.
3. Kāds kuriozs atgadījums kalnos?	Atmiņā palikušas izjūtas, kad kādā klinšu maršrutā ieliekot Kuriozi ir tas, ka sāku iet kalnos, neko nezinot par tiem un eju joprojām.	Vienā no saviem pirmajiem kalnu braucieniem, Vidusāzijā, Hisāras grēdā, es biju toreizējās Kalnu skolas 2. mācību gadā kopā ar savu grupu. Vienā pusdienlaikā, kad mūsu telts bija dežuranti, man vajadzēja aiziet pēc ūdens. Par cik grupa atradās kalnos, uz sniega un ledus, pēc ūdens bija jāiet uz ledus upīti, kura bija izgauzusi reni un tecēja pa ledāju. Grupa bija liela un katls bija ietilpīgs. Ūdens tecēja nevis pa ledus reni līdz malām, bet pēc tā bija jāliecas dziļumā. Es pieliecos, iesmēlu, ūdens bija par daudz un par smagu un katls mani ierāva ūdenī. Rene bija šaura un es izpletu rokas un paliku karājoties uz renes malām. Rezultātā es biju slapjš līdz viduklim un pēc tam varēju pa reni makšķērēt katlu. Iespējams, ka situācija bija ne vien smieklīga, bet arī nedaudz bīstama, taču toreiz pēc īsa apmulsuma, smieklī vien nāca.

4. Bīstamākais/ bailīgākais notikums, kurš noticis ar Tevi vai kādu no grupas?	Ja ir bīstamas vietas, tad to veikšanu parasti uzņemos es un tādas ir bijušas. Piemēram, ejot uz Han-Tengri, kad atgriežoties no virsotnes draudēja aukstā naktsmītne 6500m augstumā, es bez virves viens nokāpu līdz teltīm tumsā un atvedu palīgus, kuri naktī ar virvēm aizgāja pēc grupas un palīdzēja nokāpt līdz teltīm. Ja tev ir bail – neej kalnos, ir bīstami, ir riskanti, bet ne bailīgi.	Tajā pašā gadā, vietā un grupā, viena meitene no mūsu grupas norāvās uz garas un pastāvas sniega nogāzes pārejas Mečta (2A) uzejā, noslīdēja garu gabalu pa sniegu un galā iekrita nelielā sniega rantkļūftā. Viss beidzās laimīgi, tomēr viņa mazliet satraumēja kāju. Taču mums visai grupai viņa radīja lielu pārbīli uz ilgāku laiku.
5. Vai ir nācies veikt glābšanas darbus?	Jā, pietiekami spilgti atmiņā pirmie glābšanas darbi. Ciematā Kaukāzā – 4 līķi, 4 smagi ievainoti. Es zaļš trešklasnieks. Tie, kas to pārdzīvoja, iet joprojām, kas nē, neiet.	Paldies Dievam, reālos glābšanas darbos kalnos man piedalīties nav nācies. Tikai 2008. gadā nācās piedalīties mūsu alpīnistu meklēšanas darbos Gruzijā, pie Ušbas virsotnes. Savukārt pēc tam 2009. gadā Kaukāzā biju brīvprātīgo kursos „Glābšana kalnos”, kuri bija ļoti pamācoši un interesanti. Tos sekmīgi pabeidzot ieguva Kalnu glābēja žetonu Nr. 118.
6. Kuros kalnos (apvidū) patīk kāpt vislabāk?	Tā nav, ka kaut kas patīk labāk. Kalni ir skaisti visur un katram savs skaistums. Tur nav vienādība un dažādība, ir skaistums.	Visi kalni ir ļoti skaisti un savdabīgi. Visos tajos ir ļoti interesanti. Savā ziņā man vislabāk patīk Kaukāzs un Alpi.
7. Par kuru virsotni/izieto maršrutu bija vislielākais prieks, gandarījums to sasniežot?	Piecdesmit sezonas, ko esmu pavadījis kalnos, bijis mans darbs, skaists, smags darbs. Gandarījums ir par pirmo virsotni, par pirmo sešinieku! Ļoti liels prieks bija par uzkāpšanu Matterhornā. Es pat biju ar mieru pēc tam iet ar kājām uz Rīgu, ja autobuss mūs gaidījis, jo nokavējām divas dienas.	Man bija liels prieks pirmo reizi uzkāpjot Monblānā. Tāpat milzīga prieka sajūta un reizē arī tukšuma sajūta bija uzkāpjot Akonkagvas virsotnē.
8. Vai visiem kāpējiem obligāti jāiziet kādi kursi?	Kursi, protams, ir ļoti noderīgi un jebkurš tajos iegūst kaut ko. Nevis kursi, bet apmācības noteikti. Ābeci ir jāpamāca, tālāk jau pats.	Nedomāju tā. Ja cilvēki nevēlas nodarboties ar kāpšanu ikdienā, ja kalni nav viņu aicinājums, ja uz kalniem gribas aizbraukt tikai reizi gadā, lai pastaigātu pa tiem un mazliet pakāptu, tad iespējams pilnīgi pietiek ar kādām zināšanām, kuras ir iegūtas savādākā veidā nekā kursos vai kalnu skolās.
9. Vai Latvijā vajadzētu ieviest kādu sertifikātu vai apliecību, kas atļautu kāpt bez gida?	Dzīvojam brīvā pasaulē, katrs var kāpt, kur grib un arī nosis-ties, kur grib.	Tas īsti nav regulēts nevienā pasaules valstī (tai skaitā kalnu valstīs) un līdz ar to es nedomāju, ka mums Latvijā vajadzētu izrādīt lieku iniciatīvu šajā jautājumā.

10. Vai gids/pavadonis būtu jāizmanto obligāti?	Sākt kāpt kalnos, noteikti ar pavadoni-instruktoru, kas tev iemāca pamatus. Tālāk mācies pats no savām kļūdām, bet tās var būt smagas. Es mācījos ar instruktoru piecas sezonas.	Viss ir atkarīgs, kur cilvēks vēlas nonākt, uzkāpt. Katram pašam ir jājūt un jāapzinās, kur viņš var vai nevar iet vai kāpt, vai viņam ir inventārs un iemaņas, kas nepieciešamas, informācija par kalnu rajonu un tamlīdzīgas zināšanas. Tas galā arī nosaka vajadzību pēc gida, pavadona vai instruktora.
11. Vai Latvijā ir pietiekami daudz kāpšanas zāles/vietas?	Nekad nav par daudz un tāpēc jāceļ vairāk, jo tās piesaista jauniešus. Pietiek sēdēt 24 stundas pie datora. Izejiet reālā pasaulē, iepazīsti to, bet nevis caur ekrānu.	Domāju, ka nē. Un tas, kas mums patiešām pietrūkst, ir viena pietiekoši liela un Eiropas līmenim atbilstoša kāpšanas zāle ar pietiekoši lielu kāpšanas sienas platību, daudziem, dažādiem un dažāda kāpšanas līmeņa maršrutiem. Apmēram kaut kas tāds kā Ventspilī tikai vēl lielāka platības ziņā, ar vairāk dažādiem maršrutiem un iekšā telpās.
12. Vai Jumpravmuižas klintīs tiešām vajadzētu aizliegt kāpt?	Esmu sašutis par to, ka Jumpravmuižas klintis kāds idiots ir atļāvis privatizēt un vēl viens idiots aizliedz mums kāpt. Mēs noteikti viņas būtu daudz vairāk aizsargājuši, nekā aizliedzot tām darboties.	Jumpravmuižas klintis ir vienīgās īstās, dabīgās klintis Latvijā, kurās var nodarboties ar īstu kāpšanu. Tās ir pietiekoši zemas un ir pat ļoti grūtas un sarežģītas. Es pats esmu sācis visu savu kāpšanu un treniņus tieši Jumpravmuižā. Tāpat šajā klintī ļoti sen un daudz gadus no vietas ir norisinājušās ļoti populārās sacensības Zelmas Bej-Mamikonjanas kausa izcīņā sākotnēji kalnu tūrisma tehnikā komandām un pēc tam alpīnisma tehnikas sacensībās komandām. Iespējams, ka tās ir zināmas sentimentālas atmiņas, iespējams, ka izpratne par to, ka šī ir vienīgā vieta Latvijā ar īstām reālām klintīm, taču man liekas, ka vajadzētu tomēr visiem kopā ar atbildīgajām institūcijām rast tomēr kaut kādu kompromisu un alpīnistiem ar zināmiem ierobežojumiem tomēr vajadzētu atļaut trenēties Jumpravmuižas klintīs.
13. Mīļākais ēdiens kalnos.	Mīļākie ēdieni kalnos – ja varu ēst, kā mājās. Ienīstu „Roltonu” tipus, ko pat mans suns neēd. Arī pankūkas un debess manna, ko esmu taisījis, cepis kalnos. Tā kā esmu izvēlīgs ēdājs, tad savā grupā ēst gatavoju es, viņi tikai nomazgāja traukus. Arī no makaroniem var uztaisīt garšīgu ēdienu, ne tikai „makaroni po flotski”.	Tas katru reizi ir mazliet citādāk. Vienreiz gribās kartupeļus, citreiz rupjmaizi, kādreiz speķi vai kūpinātu gaļu, citreiz svaigi uzlietu kafiju ar pienu. Un protams, ka vienmēr man pietrūkst saldās maizītes, bulciņas vai kūciņas.

14. Kurai nolaišanās/ drošināšanas ierīcei Tu dod priekšroku?	Nolaišanās kalnos ir jābūt drošai. Tas darbs ir ļoti saspringts – it sevišķi, ja jālaižas vairāk, kā 10 dulferi. Nervi ir saspringti, tāpēc tai jābūt ļoti drošai. Mums „muciņas” nebija, pamatā dažādas paštaisītas ierīces. Šodien visērtākais un drošākais ir „astotnieks”.	Es lietoju un man pašam ir visas populārākās nolaišanās/drošināšanas ierīces. Vienkārši katrā konkrētā gadījumā un situācijā ir jāizvērtē un jāpieņem pareizais lēmums kuru ierīci konkrēti lietot. Vai tas ir „astotnieks”, Petzl „Reverso”, vai „Gri-gri” – to katram ir jāvar pašam izdomāt un piemērot. Manuprāt nav un nevar būt vienas pareizās un visīstākās ierīces.
15. Tavuprāt labākais alpīnists Latvijas vēsturē.	Vienmēr esmu uzskatījis Imantu Egbertu par labāko, spēcīgāko un elegantāko kāpēju. Kad viņš pārvietojās pa klinšu sienu - vienkārši, skaisti, plūstoši un spēcīgi.	Man alpīnismā no Latvijas alpīnistiem ir 3 autoritātes. Augstkalnu alpīnismā tas ir netaisnīgs Teodors Ķīsis, tehniskajā alpīnismā pāragri mirušais Juris Osis un visās lietās, kuras ir saistītas ar jauno alpīnistu apmācību un metodisko darbību tas ir mans pirmais treneris Edgars Šāblis.
16. Vai Reinholds Mesners tiešām ir tik izcils alpīnists? Vai viņš šo tēlu (un popularitāti) ir radījis „mākslīgi” - rakstot grāmatas?	Protams, liela nozīme ir grāmatām, jā, viņš ir īsts (bija) profesionālis, kurš cauru gadu dzīvoja un kāpa kalnos. Pēc grāmatām mēs par viņu zinām daudz. Tam ir liela nozīme, bez viņa ir arī citi izcili alpīnisti, bet viņu grāmatas netulko latviski.	Reinholds Mesners manuprāt ir ļoti izcils alpīnists. Kaut vai tikai tāpēc, ka viņš ir pirmais cilvēks vēsturē, kurš sasniedza visu astoņtūkstošnieku virsotnes, tāpēc, ka viņš faktiski pirmais vienatnē uzkāpa Nanga Parbat virsotnē, kā arī pirmais uzkāpa Everestā neizmantojot mākslīgo skābekli un pēc tam arī vienatnē. Protams, ka viņš ir arī izcils stāstnieks un rakstnieks un daļa no viņa tēla ir arī radīta ar viņa ļoti interesantajām grāmatām, taču viņš tiešām ir ļoti interesants cilvēks un ļoti izcils alpīnists.
17. Vai Tu gribētu kādreiz uzkāpt Everestā?	Tad, kad es to varēju un biju spēcīgs, neviens to neļāva, kad atļāva, nebija naudas un bija principi. Katram ir savs laiks, mans ir aizgājis un tāpēc nemoku sevi ar šo domu.	Es gribētu kādreiz pamēģināt kāpt Everestā.
18. Vai Latvijai vajadzētu būt UIAA dalībniekiem?	Atrašanās UIAA ir pārāk dārgs prieks. Arī reāla palīdzība no viņiem nav un vai vajag? Tas ir tāds elitārs klubs. Un tā alpīnisma skola, ko ejam un ko iegūst joprojām Krievijā ir ļoti laba. Nedomāju, ka vajag. Labāk to biedru naudu ieguldīt savā attīstībā.	Latvijas Alpīnisma savienībai pilnīgi noteikti vajadzētu būt UIAA dalībvalstij. Manuprāt tas ir ļoti nožēlojami, ka mēs to šobrīd it kā nevaram atļauties finansiāla rakstura problēmu dēļ. Jo tas, cik man ir zināms, šobrīd ir vienīgais iemesls, kāpēc ir apturēta Latvijas līdzdalība šajā visas pasaules alpīnistiem tik nozīmīgajā forumā.

19. Alpīnisms ir sports?	Mūžīgā problēma, par sportu to pataisīja Padomju savienība, ievieojot to sporta komitejā. Pasaulē tas ir hobijs – dārgs hobijs. Un tomēr mēs gatavojāmies alpīnisma sezonai, kā īsti profesionāli sportisti un tāpēc bijām spēcīgi. Treniņi gandrīz katru dienu, pat divreiz dienā. Mūsu sasniegumus novērtēja nevis skatītāji, mēs nekāpām stadionos, mēs kāpām kalnos, ko neviens neredzēja, bet vērtēja profesionāla tiesnešu kolēģija. Labi, lai būtu labākais sasniegums tekošā sezonā un tas arī šodien notiek Pasaulē. Par sportu tu pats to pataisi ar savu attieksmi, kā pret sportu vai hobiju.	Tas ir ļoti interesants un neviennozīmīgs jautājums. Ja mēs tam pieejam ļoti šauri, tikai Latvijas Sporta likuma jēdzieniskajā izpratnē, tad alpīnisms nav un nevar būt sporta veids. Savukārt, ja mēs šim jautājumam pieejam plašāk, pēc būtības, tas manuprāt, patiešām ir sporta veids. Protams, ka daudz īpatnējāks nekā lielākais vairums sporta veidu, ar ļoti savdabīgu „sporta laukumu”, kur tas notiek, kā arī sportisti ir samērā savdabīgas personības. Tas ir ļoti plašs un neviennozīmīgs jautājums, par kuru varētu runāt un strīdēties stundām un dienām.
20. Vai alpīnisms ir bizness?	Kad alpīnisms ir pārvērsts par biznesu, zūd pirmreizība. Tas nav alpīnisms, tā ir kāpšana pa sagatavotu trasi, pa trepēm. Tu par savu naudu pieprasi komfortu un to tev sagādā. Šerpa no priekšas un pakaļas. Labi, kad vēl kājas cilā pats. Es tomēr nāku no cita laikmeta.	Alpīnismam nevajadzētu tādām būt. Tai pat laikā ņemot vērā inventāra attīstību un maiņu, tāpat arī pietiekoši lielo cilvēku skaitu, kuri par savu naudu vēlas uzkāpt dažādās virsotnēs, tas pamazām par tādu kļūst (vai pat ir jau kļuvis). Jebkurā gadījumā ar alpīnismu vienmēr nodarbosies pietiekami liels skaits kalnu romantiķu, kuri neļaus pilnībā alpīnismam kļūt par tīru un pilnīgu naudas pelnīšanas veidu dažādās tās izpratnēs.
21. Ko Tu darītu sekojošā situācijā? Kalns, uz kura esat tikai Tu un tavs sasaites biedrs. Tu ej kā pirmais un iekrīti lielā plaisā. Pie pašas plaisas malas tavs partneris aptur jūsu kritienu, iespiežot cirtni sniegā. Tu karāties plaisai tieši pa vidu, līdz tuvākajai sienai 2m. Žumāra, aptverošā nav. Sasaites biedrs ir uzgūlies uz cirtņa, lai to noturētu, tādēļ nevar pakustēties, lai ieliktu ledus-skrūvi. Neviens nav cietis.	Es tādā situācijā nenonāktu. Es būtu gatavs kritienam un arī savējiem mācu būt gataviem. Jo tas notiek pēkšņi, negaidīti. Pirmais – saglabājot mieru, aptvert situāciju, izņemt no kabatas cilpiņu, uzsiēt aptverošo uz drošināšanas virves un atslogot apsēju, nostājoties uz kājas. Ja drošinātājs vēl var noturēt, tad fiziski kāpt ārā.	Teiksim tā. Lai nesāktu iedziļināties dažādās šādu notikumu niansēs, pielietojamās tehnikas, paņēmieni un inventāra daudzumā, es vienkārši novēlētu, lai mums nevienam nekad nevajadzētu nonākt šādās un tamlīdzīgās situācijās.

22. Novēlējums citiem kāpējiem.

Ejiet, kāpiet – tā mēs uzzināsim savu un draugu īsto vērtību, mēs iznīcināsim savu egoismu un radīsim sevī īstu cilvēku. „Kā var nemīlēt kalnus! Paraugoties uz tiem šajā agrajā rītausmas stundā, virs aizām vēl mutuļo nakts migla, rīta zilgme vēl dzidra, virsotnes vēl guļ it kā nāves stingumā, bezgala mēmā klusumā, bet no tālēm jau laužas gaismas plūsma, trīcošs stars glāsta debess zilgmes bezdibeni, ielīst tālajās pasaulēs, uzmanīgi, klusītiņām sāk nolaisties uz zemes. Un nu jau tie plīvo pār grēdu jūklīm, maigiem pieskārieniem, tie modina virsotnes un pēkšņi saplūst ar tām ilgā, kaislīgā skūpstā” G.Fedosējevs „Nāve mani pagaidīs”

Kalni ir jāmīl un jārespektē. Un jāapzinās, ka tie ir lieli un vareni un attiecīgi ir jārespektē. Citiem vārdiem to vēl varētu pateikt „Ceļiniek uzmanies, Tu šeit esi kā asara skropstā.” (uzraksts Pamirā, ceļa malā).

Gandrs

Viss atpūtai dabā

Rīga, Kalnciema iela 28

T/P "Alfa", Brīvības gatve 372

Valmiera, T/C "Valleta", Rīgas iela 4

www.gandrs.lv

Alpīnisma ekipējums

- Darbam augstumā un glābšanas ekipējums
- Sporta ekipējums
- Virves un to piederumi
- Pieres lukturi un piederumi

PETZL

MILLET

VAUDE

LONDON
feel it

Julbo

ĪKŠKUS AUGŠĀ!

Izmanto piekto pirkstu, lai gūtu labāku satvērienu.

Klinškāpšanas aizķeres ir kā sniegpārslas – nekad nav divu identisku – un gudra īkšķu izmantošana piešķir lielu dažādību tavā aizķeru satveršanas arsenālā. Lūk, ir četras īkšķu izmantošanas tehnikas, kas var ieviest dažādību nākamajā kāpšanas reizē.

Īkšķa saķēriens ir visierastākais īkšķa izmantošanas paņēmiens – tas pat nav tik daudz tieši īkšķa satvēriens, kā papildinājums visas plaukstaru dažādām satvēriena pozīcijām. Kad tu tausties ap „viltīgu” aizķeri, mēģinot to satvert vislabāk, satausti nelielos izvirzījumus īkšķim. Šis papildus punkts var būt pārāk mazs, neērts vai slīps, lai to izmantotu pamatsatvērienam, bet dažreiz, izmantojot īkšķi, šajā aizķerē var kārtīgi iekerties. Tu pat vari izmantot aizķeres it kā neizmantojamo daļu tikai, lai liktu lietā arī īkšķi.

Īkšķa berze daudz ko maina – pārnes slodzi no „piedzītiem” pirkstiem un nogurušām locītavām uz „svaigiem” muskuļiem. Maršrutos, kas ir vertikāli un roku „piedzenoši”, tu vari atpūtināt savus parasti izmantojamus muskuļus, izmantojot īkšķus – satverot ar pirkstu galu vai pamatni vai īkšķa ieslogošanu, kas notur pirkstu un locītavu taisnu.

Inversais krampis var būt ļoti efektīvs uz ļoti maziem apaļiem vai kantainiem izvirzījumiem. Iekrampēšanās viena-pirksta aizķerē var būt nedroši. Tā vietā mēģini satvert ar īkšķa galu, kā papildus kontakta punktu rādītājpirstam vai vidējam pirkstam. Šādi būs stiprāks un stabilāks satvēriens mazām un slidenām aizķerēm.

Vienas rokas Gastona tehnika labi noder nelielās plaisās. Pagriez plaukstaru tā, lai īkšķi būtu uz leju, šādi ievietojot plaukstaru plaisā, spiež plaukstaru uz āru, noslogojot tās plaisā. Elkoņi izvērsti uz āru. Šeit papildus var spiest īkšķus pretējā plaisas sienā, kas dod lielu papildus stabilitāti.

DEVĪTNIEKS

Viegli atsienams mezgls

Tādi slodzi nesoši mezgli, kā iesietai „dulfera” virvei, Cordallete galvenais mezgls vai transporta somas iesietais mezgls dažreiz savelkas tik stipri, ka to atsiet ir sāpīgi, laikietilpīgi vai pat smags pārbaudījums. Izmantojot supervieglās cilpas vai tievās mīkstās virves problēmu tikai vēl vairāk pastiprina.

Ja tev tas ir jau „līdz kaklam”, tad pamēģini siet „devītnieka” mezglu, parastā „astotnieka” vai cita līdzīgi izmantojama mezgla vietā. „Devītnieka” mezgls ir praktiski tā pat sienams, kā „astotnieks”, tikai ar vēl vienu papildus pusapli; mezgls ir nedaudz masīvāks, toties to ir vieglāk atsiet. Pat, ja tas kārtīgi savilksies pēc slodzes, to būs daudz vieglāk atsiet.

DROŠĀKA DROŠINĀŠANA AR PAŠBOĶĒJOŠU IERĪCI

Tādas pašbloķējošās ierīces, kā Petzl Reverso vai BlackDiamond ATC Guide uc., ir lieliskas ierīces drošināšanai vienu vai divas sekundes tieši no galvenā enkura stacijā. Kaut šīs ierīces var lietot arī atlaižot rokas un tās bloķēsies automātiski, nepareiza to lietošana var nopietni apdraudēt to drošu darbību. Vienmēr atceraties šos „atslēgas” nosacījumus:

- 1 Ierīce tiek lietota pie pilnīgi droša punkta virs drošinātāja.
- 2 Ierīcei un karabīnei ar aizslēgu virves pusē ir jākarājas brīvi - lai netraucē klints izciļņi vai kādi citi objekti.
- 3 Kad drošina ar divām virvēm, abas ierīcē ir jāieliek tā, lai tās ietu praktiski taisni uz leju. Ja virves tiek noslogotas dažādos virzienos, tad ierīce var nenobloķēties.
- 4 Ja ir jādrosina atlaižot rokas, katrā brīvā brīdī iesien drošības cilpu, kas papildus nobloķē ierīci.

„VĒSAIS FOTO”

Septiņi ieteikumi fotografēšanai aukstos apstākļos.

Pret saules krēms tūbiņā ir sasalis. Zobu pasta arī. Bez cimdiem tavas rokas nosalst dažu sekunžu laikā. Termometrs rāda -37°C. Ir auksts – tiešām auksts. Bet vai tu joprojām vari fotografēt? Un kā vēl! Lūk, daži knifiņi.

Turi baterijassiltumā. Zemā temperatūrā strauji samazina baterijas darbības laiku. Ņem līdzi rezerves bateriju vai pat vairākas, ko glabā jakas iekškabatā. Naktī baterijas turi guļammaisā.

Sargā savas rokas. Visu laiku valkā plānus iekšcimdus. Ļoti aukstā laikā tos velc zem siltajiem cimdiem vai dūraiņiem. Kad gribi uzņemt bildi, novelc virscimdus, lai tie karājas drošības striķīti pie rokas, uzņem foto, aši iemet kameru atpakaļ somiņā un velc virscimdus atpakaļ.

Turi kameru vēsumā. Kamēr baterijas necieš aukstumu, pati kamera gan nē. Naktī turi kameru teltī, bet ne guļammaisā, citādi viscaur (uz objektīva un skata meklētāja) izveidosies kondensāts, kas izejot aukstumā sasals.

„Atkāpšanās plāns”. Ekstrēmi laika apstākļi ir... ekstrēmi laika apstākļi. Kā rezerves variantu tavai spoguļkamerai, ņem līdzi parastu 12-megapikseļu „ziepjutrauku”. Kad laika apstākļi kļūst patiešām nejauki, tā var būt vienīgā iespēja uzņemt bildi.

Turi kameru pieejamā vietā. Tu gribi savu kameru pasargāt, bet arī ērti un ātri to atsniegt. Labāk, lai tā glabājas priekšpusē – jostas somā ar rāvējslēdzēju augšpusē un garāku rāvējslēdzēja āķīti, lai var ērti attaisīt ar cimdiem.

Jā, paņem statīvu. To reti izmantosi ceļā, bet nometnē, sliktā apgaismojumā, piemēram, mēnesgaismā, var uzņemt satriecošas kalnu bildes, garākā ekspozīcijā. Statīva „kāju” regulatori labi darbojas aukstumā.

Leģendārais piedzīvojumu fotogrāfs Galen Rowell bieži teica, ka labākās bildes top „uz robežas”: dienas un nakts, zemes un jūras, saules un negaisa. Fotogrāfija, kas uzņemta aukstos laika apstākļos, nostāda tevi uz robežas. Ar nelielu sagatavošanos, tu pārvedīsi mājās lieliskas bildes.

Dari to vienkāršāk. Objektīvu maiņa, mazina efektivitāti. Izmanto vienu plaša pielietojuma zūma objektīvu. Tu varbūt zaudēsi nedaudz asuma, bet vienkāršība un efekts ir labs kompromiss šajā gadījumā.

K Ā T A S B I J A ? . . .

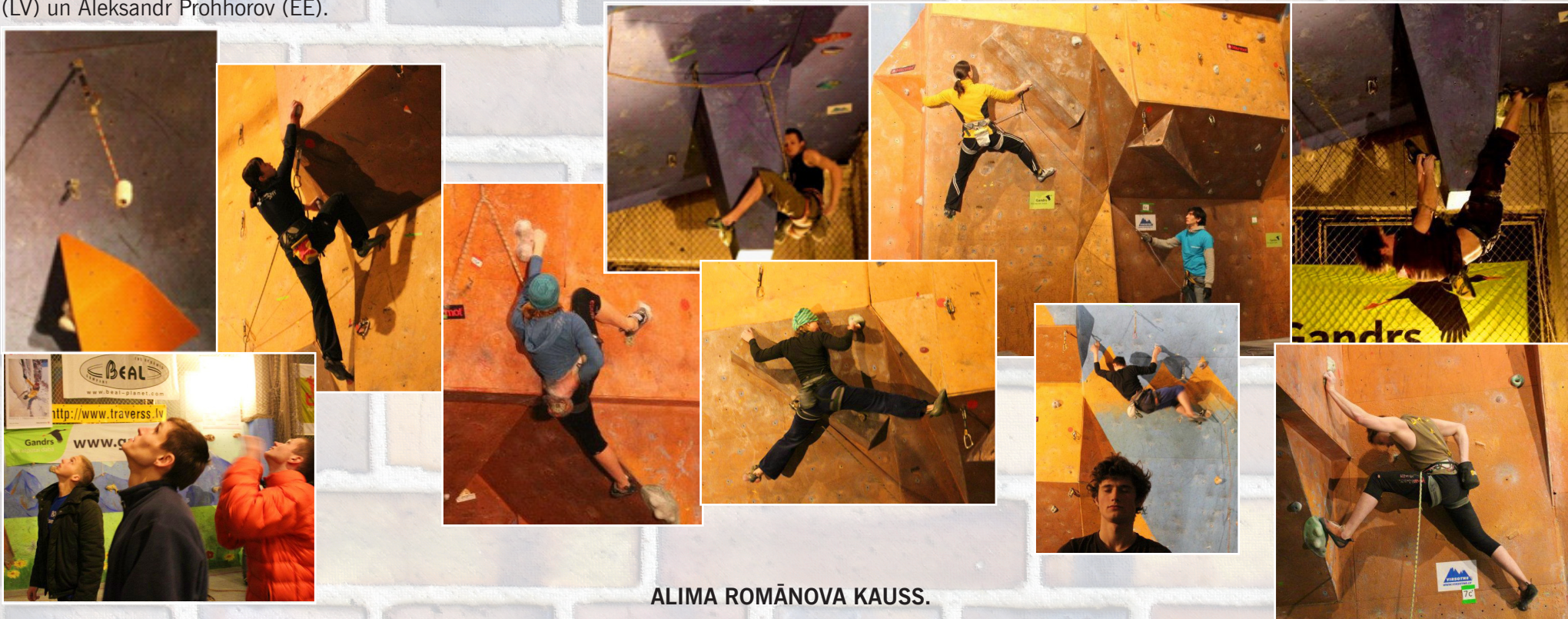
LATVIJAS ČEMPIONĀTS.

28.janvārī notika gada noslēguma pasākums un Latvijas čempionāta alpīnismā apbalvošana. Kā jau katru gadu, tajā satikās alpīnisti no visas Latvijas un pārsprieda aizvadītā gadā piedzīvoto un kala nākamās plānus. Tika apbalvoti arī čempionāta uzvarētāji, kā arī „Interesantākā projekta”, „Labākās prezentācijas” un fotokonkursa uzvarētāji izejot no balsošanas pasākuma laikā. Jāpiebilst, ka fotokonkursa uzvarētājs Māris Rozenblats ieguva OptiSports gādāto balvu!

GRŪTĀS KĀPŠANAS SACENSĪBAS „FEBRUĀRA MONSTRS”.

18.februārī notika ikgadējās grūtās kāpšanas sacensības „Februāra monstros”, kurās piedalījās 56 dalībnieki no visām Baltijas valstīm A (sportistu) un F (amatieru) grupās. Sākumā notika kvalifikācija divos setos, lai katrs var izkāpelēties un izmēģināt maršrutus pēc sirds patikas. Katram maršrutam tika norādīta grūtības pakāpe - tā katrs var uzzināt savu sagatavotības līmeni un pamēģināt maršrutus, kas ir grūtākas pakāpes, nekā katra sagatavotība, kas arī ir interesanti un lietderīgi! Pēc tam notika fināls, kas bija pasākuma „nagla”, jo bija skatāms, kā kāpj labākie Baltijas kāpēji, kas ir gan interesanti, gan pamācoši. Organizatori atkal bija pacentuši izveidot interesantus maršrutus, turklāt ar jaunu „odziņu” – kustīgo aizķeri! Monstri: A grupā Jūlija Šorikova (EE) un Kipras Baltrunas (LT), F grupā Anastasija Bosiha (LV) un Aleksandr Prohhorov (EE).

ALIMA ROMĀNOVA KAUSS.

10.martā notika ikgadējās sasaišu sacensības alpinisma tehnikā; šis bija jau devītās sacensības, tātad nākamgad lielā jubileja! Piedalījās deviņpadsmit sasaites tikai no Latvijas vien, kas ir iepriecinošs rādītājs, diemžēl lietuvieši nevarēja ierasties, kā bija plānots. Diena bija gara – sākumā notika kvalifikācija trijos setos, bet pēc tam fināls, kurā piedalījās piecas visvairāk punktu ieguvušās sasaites. Astoņas kvalifikācijas distancē interesantas un dažas fiziski grūtas, toties nesalīdzināt ar fināla distanci! Atkal jāteic, ka tiesneši pacentās godam – gara, grūta distance, kuru sasaites varēja veikt katra savādāk – pēc savas izvēlētās taktikas, kas līdzjutējiem un skatītājiem bija gana interesanti. Neiztika arī bez pārsteigumiem, bet lielie sveicieni uzvarētājiem – Santai Grigorjevai un Kasaram Vilkam - malači! Un, kā jau ierasts, kamēr finālisti gatavojas finālam, notiek sacensības „Tēvoča Fjodora kauss”, kurā varēja piedalīties jebkurš un sagādāja jautrus brīžus gan dalībniekiem, gan skatītājiem. Tās bija īstas medības pēc desas – ar acīm ciet divi kāpēji paralēlās distancēs tiecās pēc iekārtā desas luņķa, kas finālā bija jau pavisam prāvi, tādējādi mednieki sagādāja vakariņas mājās palicējiem. Jāuzteic tiesneši - ļoti pozitīvi un izpalīdzīgi! Paldies organizatoriem!

BALTIC OPEN BOLDERING EDITION

31.martā un 1.aprīlī notika ikgadējās starptautiskās sacensības boulderingā Baltic Open Bouldering Edition (BOBE), kurās startēja 230 dalībnieki no 9 valstīm. Rekordliels skaits Latvijai, tas ar katru gadu aug! Maršruti kā vienmēr lieliski – absolūti dažādi un interesanti - organizatori malači! Grūtākajā grupā A, kur startēja spēcīgākie kāpēji no Latvijas un citām valstīm pirmo vietu izcīnīja Ruta Kersulyte no Lietuvas sieviešu klasē un Latvijas lepnums Rolands Rūgēns, parādot skatītājiem un pārējiem kāpējiem, cik iespējams ir neiespējams!

„ZELMAS KAUSS”

1.-3. jūnijā norisinājās ikgadējās sacensības alpīnisma tehnikā Zelmas Beimamikonjanas kauss. Laikapstākļi šoreiz īpaši nelutināja – ik pa laikam lija lietutiņš un temperatūra bija nedaudz vēsāka, kā gribētos, taču tas noteikti nevienam neliedza baudīt šo lielisko pasākumu. Distances sagatavotas attiecīgi A un B grupās pieaugušajiem un C,D un Tautas grupās bērniem. Laikam nekļūdīgi varētu teikt, ka šajās sacensībās A klases distances ir grūtākās no visām sacensībām Latvijā, kas ir labs pārbaudījums pašiem labākajiem ;) Pilnu rezultātu tabulu (tāpat kā visu citu sacensību rezultātus) var meklēt www.climbing.lv, tomēr gribētos uzteikt 1.vietas ieguvējus A grupā – „BJC Daugmale” – malači!

Foto: Irina Stepanova

„GANDRA KAUSS”

Kādā jaukā dienā, kad vasara jau mijās ar rudeni - 15.septembrī, jau otro reizi notika alpīnisma sacensības sasaitēm – Gandra kauss. Trases šoreiz bija nedaudz vieglākas, nekā pagājušajā gadā, taču arī komandu bija vairāk. Sīvā cīņā uzvaru guva sasaite, kuras sastāvā startēja Romans Kalenda un Nāģezda Jakovļeva. Trases, kā ierasts - trīs, ar dažādiem pārbaudījumiem un uzdevumiem, tomēr, vislielāko prieku dalībniekiem un skatītājiem sagādāja dry tooling etaps, paldies organizatoriem par izdomu, jo daudzi dalībnieki šo lietu pamēģināja pirmo reizi! Lai arī nedaudz lietutiņš uzlija, kas, šķiet, arī iegājis jau tradīcijas statusā, visi bija apmierināti – gan skatītāji, gan līdzjutēji, kuru punčus dienas beigās priecēja lieliskais, uz vietas ugunskurā gatavotais, plov!

RĪGAS RITMI

ZIEMAS KONCERTU SĒRIJA 14.11.-09.12.2012.

RĪGAS BRĪVOSTAS PĀRVALDE

Kurt Elling & Latvijas Radio bigbends

9. decembrī, 19.00 Kongresu namā

Youn Sun Nah

1. decembrī, 19.00 Kino Spendid Palace

François Corneloup Trio

14. novembrī, 19.00 Latvijas Radio 1. studijā

Slixs

30. novembrī, 19.00 Kongresu namā

Mobilos sakarus nodrošina

TEL.E2

Bīletes

bilešu
MISS

kasēs

rigasritmi.lv

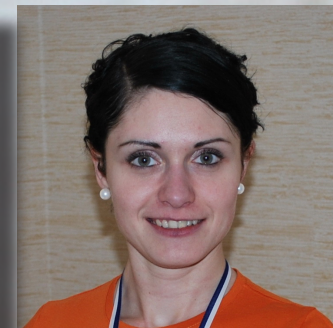
LIVE
RĪGA

www.liveriga.com

Raksta autors
Oļegs Mirošņikovs

Tekstu tulkoja Kristīne Zvingēvica un Jana Rozenfelde

DROŠINĀŠANAS STACIJAS VEIDOŠANA

Drošināšanas stacijas “Ernest” drošības kritēriji; Drošināšanas stacija ar vienu atbalsta punktu; Drošināšanas stacija ar diviem atbalsta punktiem;

“Equatelette” drošināšanas stacija; Citi daudzpunktu drošināšanas staciju veidošanas varianti; Drošināšanas stacija ar piesiešanos pie atbalsta punktiem; Drošības stacija ar bloķēšanu; Īss, salīdzinošs drošības staciju “Ernest” kopsavilkums; Rekomendācijas.

Šis ir ieskats apjomīgā metodiskā materiāla saturā un neliels fragments no raksta. Pilnu informatīvo rakstu var lasīt www.climbing.lv LAS mājas lapā.

Drošināšanas stacija ir vieta, no kuras notiek partnera drošināšana. Stabila drošināšanas stacija ir kāpšanas drošības pamatā, tādēļ to veidojot nedrīkst taupīt laiku. Ja ir šaubas, labāk nodrošināties. Tā ir Jūsu pēdējā glābšanas sala. Literatūrā angļu valodā prasības drošināšanas stacijām bieži ir apzīmētas ar dažādām abreviatūrām – SRENE, EARNEST, IDEAL utt. To pamatā ir daži kopējie principi. Izskatīsim tipveida drošināšanas stacijas EARNEST drošības kritērija mnemoniku.

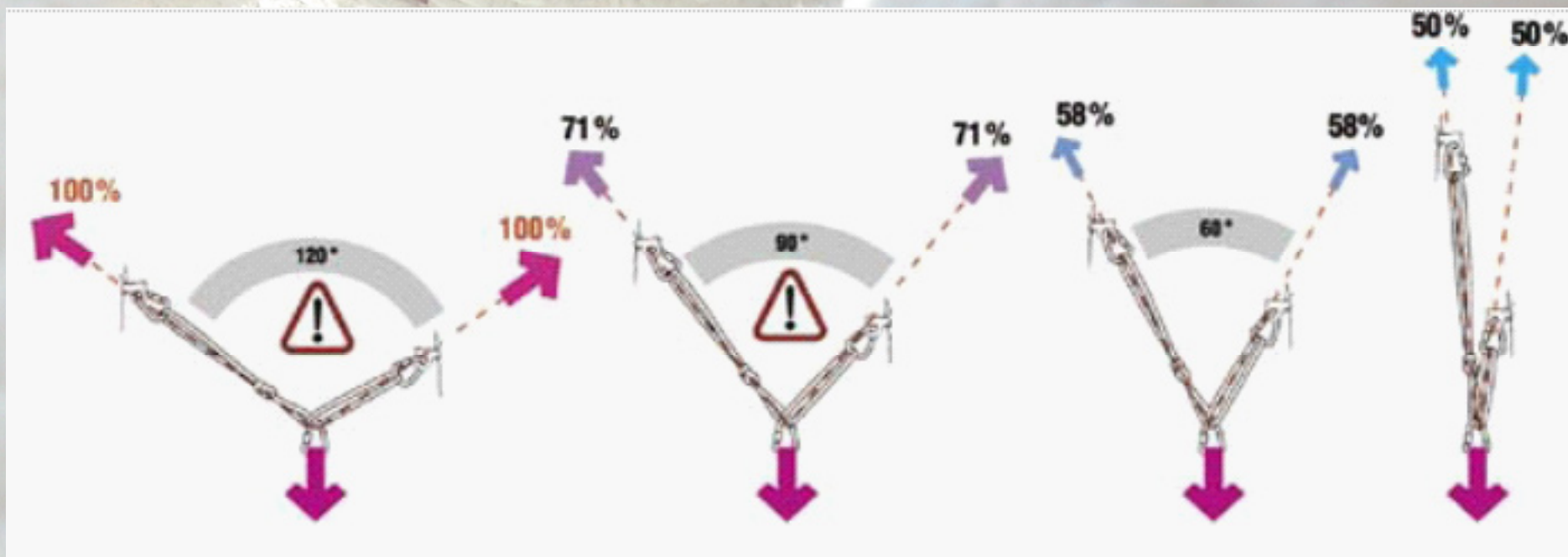
Drošināšanas stacijas **EARNEST** drošuma kritērijs:

- Equal tension (vienāda savilkšana) – paredz, ka pie daudzpunktu stiprināšanas, slodze tiek vienmērīgi sadalīta starp stiprinājuma zariem.
- Angles appropriate (attiecīgs leņķis) – attiecas uz leņķi, kādam ir jābūt starp ārējiem sistēmas zariem. Priekšroka jādod šauram leņķim, jo tas paaugstina sistēmas izturību. Jo lielāks leņķis, jo lielāka slodze uz katru elementu.
- Redundant (pārpilnība) – nozīmē, ka tikai atsevišķos gadījumos Jūs varat izmantot tikai vienu stiprinājuma punktu. Jo mazāka pārliecība par punkta drošumu, jo vairāk drošināšanas punkti jāizveido. Pārpilnība paredz, ka stacijas darbaspēja saglabāsies pat pēc viena tās zara noraušanas, vai viena drošināšanas punkta izjukšanas. Ļoti svarīgi, lai viena drošināšanas punkta izjukšanas gadījumā pārējie punkti netiktu pakļauti triecienslodzei, kas var katastrofāli ietekmēt visu sistēmu.
- Non-Extending (pagarināšana) – nozīmē, ka, ja viens no sistēmas atbalsta punktiem izjuks, Jūs nedrīkstat nonākt situācijā, kad visa sistēma būtiski novirzās un pastāv drošināšanas zaudēšanas risks, jo drošinātājs var tikt nomests no savas pozīcijas.

- Strong (izturīgums) – nosaka to, ka stacijas izvietojumam ir jābūt stabilam (piemēram, ne uz kustīgiem akmeņiem), līdzīgi kā stabiliem ir jābūt arī stacijas atbalsta punktiem.
- Timely (regularitāte) – nozīmē to, ka stacijas konstrukcijas drošumam nav jābūt atkarīgam no lai

Pastāv vairāki gadījumi, kad dažādu apstākļu ietekmes rezultātā viens vai cits EARNEST kritērijs pastiprinās, bet otrs tai pat laikā samazinās. Bet mums jāizdomā kā paaugstināt katra atsevišķa kritērija efektivitāti, lai rezultātā iegūtu maksimāli drošu staciju.

Angles appropriate (atbilstošs leņķis). Kopējā slodze sadalās uz divām dažādām pusēm. Jo mazāks leņķis starp zariem, jo spēka sadale būs tuvāka pusei no kopējās slodzes vērtības.

Ja leņķis starp zariem ir 0 grādi (stiprinājuma punkti ir viens virs otra), kopējā slodze dalās uz pusi. Tā ir „labvēlīgā” spēka trīsstūra forma. Leņķa palielinājums var novest pie tā, ka abas sastāvdaļas būs vienādas ar kopējo slodzi, vai pat lielākas, tad spēka trīsstūris (kopējās slodzes sadalījums uz divām, mazākām daļām) zaudēs nozīmi. Sākot no 120 grādu leņķi starp zariem, sastāvdaļu slodzes kļūst vienādas ar kopējo slodzi. Tāpēc nav vēlams, ka leņķis stipri pārsniegtu 60 grādus (tad vizuāli mums ir vienādmalu trīsstūris). Pie šādas spēka trīsstūra formas slodzes sastāvdaļas un attiecīgi slodze uz katra no atbalstpunktiem, būs vienāda ar 58 % no kopējās slodzes, pie 90 grādiem – jau 71% no kopējās slodzes.

Strong (izturīgums).

Ieliktnu, āķu, cilpu elementi tiek izgatavoti ar aprēķinu, ka tie iztur rāviena spēku līdz 22 kN, bet noteikumi to uzstādīšanai reizēm nenodrošina tik spēcīgu rāvienu, un punkti var izjukt, neizjūkot to konstrukciju elementiem.

Par cik vairumam alpīnisma aprīkojuma izturība tiek norādīta kiloņūtonos, ir svarīgi saprast mērvienības, kiloņūtons, jēgu. Ņūtons ir spēka mērvienība starptautiskā SI sistēmā. Viens ņūtons ir spēks, kāds nepieciešams, lai 1 kg piešķirtu paātrinājumu 1 m/s². 1 kg = 9.087 N, ko nosaka gravitācijas spēks. Parasti šo lielumu noapaļo 9,81 N. 1000 N = 1 kN, attiecīgi, ja alpīnisma inventārs ir marķēts ar 22 kN, tad pieļaujamā slodze ir 22 000 N. Par cik 1kN= 101,97 kg, tad pieļaujamā slodze attiecīgajam inventāram ir 2243,34 kg. Parasti noapaļo un uzskata, ka 1 kN= 100 kg, tad pieļaujamā slodze atbilst 2200 kg. Reizēm slodzi norāda dekaŅūtonos (daN). Viens daN ir ekvivalents kilogramam, 1kg=9,81N=0,981 daN.

Klints āķi. UIAA veiktie pētījumi liecina, ka 50 – 60 % klinšu āķu iztur līdz 6 kN lielu rāvienu. Daži ieteikumi klinšu āķu lietošanā:

- Horizontālie āķi iztur lielāku slodzi, nekā tik pat spēcīgi iesisti vertikālie āķi.
- Vertikālajās plaisās, labāk lietot āķus ar kanāliem. Tie labāk ieguļ plaisā, līdz ar to ir efektīvāki nekā parastie vertikālie āķi.
- Galvenais kritērijs, kurš nosaka āķa iesišanas kvalitāti, ir āķa „dziesma” – jo dzidrāka un smalkāka ir āķa skaņa no āmura sitieniem, jo „pareizāk” āķis tiek iedzīts plaisā.

Ieliktni. Maksimālu izturību tie nodrošina tikai tajā virzienā, kādā tie ir ielikti plaisā. Ieliktniem būtu jādarbojas arī tādā gadījumā, ja slodzes virziens mainās. Lai to nodrošinātu var izmantot dažādus pretēji ievietotus ieliktnus, kuri darbojas katrs savā virzienā. Ar pretēji ievietotu ieliktni var bloķēt drošināšanas staciju, tādējādi to pasargājot no apgāšanās.

Veidojot drošināšanas staciju, jāpārliecinās, ka netiek izmantoti kustīgi akmeņi. Ja pa akmeni uzsit ar āmuru un skaņa ir dobja, tad tādu akmeni labāk neizmantot.

Uz veciem ieliktniem un āķiem 100 % paļauties nevar, pirms lietošanas tie vienmēr jāpārbauda. Pat ja tas ir statiskais āķis, pārliecinieties, ka tā austiņa nav norūsējusi, pamēģiniet sabloķēt šlamburu ar savu papildus ierīkoto punktu. Ir bijuši gadījumi, kad austiņa ir noslīdējusi no āķa cilindra, vai rāvienā āķa cilindrs pilnībā ir izlidojis no cauruma. Tas notiek, ja caurums ir izdrupis, vai ar šķīrējdzībeli ir nolauzts šlambura cilindra galiņš. Samērā bieži notiek „vecā” (ko kāds sen ir ielicis) ieliktna trosītes pārraušana. Ja vēlaties ilgi dzīvot, izmantojiet savus ieliktnus un sitiet savus āķus. Tad būsi pārliecināti par savu drošību.

Timely (regularitāte).

Drošināšanas staciju veidošanā nav ieteicams izmantot „frendus”, jo tie salīdzinoši viegli var izkustēties, īpaši slodzes virziena maiņas gadījumā, vai arī „trīties” stacijā no vienas puses uz otru.

Visu **EARNEST** likumu ievērošana var būt mērķis uz ko tiekties. Reālie apstākļi ir pārāk daudzveidīgi un ne vienmēr ir iespējas ievērot visas prasības. Zemāk aprakstītie varianti palīdzēs izvēlēties piemērotāko drošības stacijas veidošanas variantu.

Jaunumi Pasaulē

Elbrusa sedlienē atklāta glābēju starpnometne „Stacija Red Fox 5300”

Krievijas alpīnisma federācija veiksmīgi īstenojusi unikālu glābšanas starpnometnes uzstādīšanas projektu Elbrusa sedlienē.

Konstrukciju montāža tika pabeigta jau augustā sākumā. Vairāk kā mēnesi nometne tika testēta un septembra beigās tika atklāta Eiropā augstākā glābšanas starpnometne.

Starpnometnes celtniecības vēsture ir bijusi ilga un dramatiska. 2007. gadā pēc maskavas alpīnista Dmitrija Gurjanova (Дмитрия Гурьянова), Krievijas alpīnistu federācijā tika izveidota darba grupa glābšanas starpnometnes izveidei Elbrusā. Kā iemesls šai idejai bija 2006. gada traģēdija, kad bojā gāja 11 alpīnisti, kurus sedlienā pārsteidza slikti laikapstākļi un dažu stundu laikā tie nosala.

Sākotnēji darba grupa kā pamatkonstrukciju izvēlējās ģeodēzisko kupolu (pussfēru), kura tika izgatavota pēc amerikāņu kompānijas Natural Space Dome tehnoloģijas. Visi materiāli un nostiprināšanas sistēmas tika paceltas ar helikopteri uz austrumu virsotni. 2008. – 2010. gadā notika 3 ekspedīcijas ar vairāk kā 100 brīvprātīgajiem, kas nodarbojās ar vietas izpēti, laukuma sagatavošanu, materiālu pārvešanu un montāžu. 2010. gada 1. septembrī tika atklāta starpnometne, tomēr tā paša gada oktobra vidū, nometni nopostīja vētra.

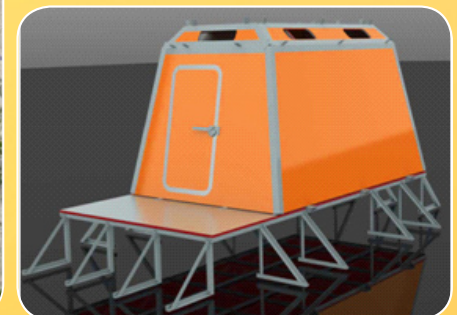
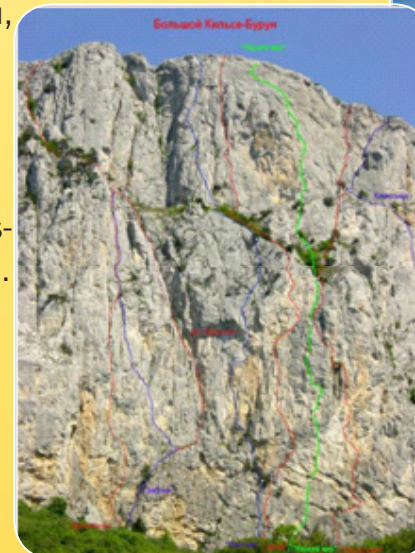
2010. gada rudenī federācijā tika pieņemts lēmums atjaunot nometni un darba grupa ķērās pie jaunas konstrukcijas izstrādes. Šai konstrukcijai bija jābūt daudz kompaktākai un izturīgākai.

Jaunā konstrukcija tika ātri izveidota un varēja tikt arī ātri transportēta, taču pretteroristiskās operācijas, kas norisinājās 2011. gadā neļāva organizēt ekspedīciju. Tikai 2012. gada jūnijā varēja ķerties klāt jaunās nometnes montāžai.

Glābšanas starpnometne „Stacija Red Fox 5300” ir nekomerciāls objekts, ko apkalpo brīvprātīgie un glābēji. Nometne ir atvērta visiem alpīnistiem un aktīvā dzīvesveida piekritējiem un atrodas tieši uz takas, kas nāk no austrumu virsotnes.

Koordinātes - N 43° 21' 05,0" E 042° 26' 53,0"

Nakšņošana nometnē bez iepriekšējas aklimatizācijas var būt bīstama.

„Karstais miers” (Hot Peace) , 6A rus - Jauns maršruts Kiļse-Burun, Krima.

17. – 18. oktobrī Aleksandrs Zakolodnij un Jurijs Kruglovs (Александр Заколотний и Юрий Круглов) izgāja jaunu maršrutu, pa Kiļse-Burun masīva centru (6a rus), bez iepriekšējas apstrādes.

Maršruta koordinātes - 44°24'46"N 33°49'33"E

Fran Brown kļūst par Paraclimbing pasaules čempioni.

Climbing World Championships un Paraclimbing World Championships notika Francijā, Parīzē. Video iespējams noskatīties šeit:
<http://www.youtube.com/watch?v=ZBWb4PiCaEM&feature=youtu.be> Apsveicam uzvarētāju!

Lavīnā Himalajos bojā iet 9 alpīnisti.

Vismaz 9 cilvēki gājuši bojā un vairāki pazuduši bez vēsts Nepālā, kad lavīna trāpījusi nometnei zem Manaslu.

Manaslu, astotais augstākais kalns pasaulē, taču novērtēts, kā viens no bīstamākajiem, jo katru gadu iet bojā desmitiem alpīnistu.

Pasaules kauss grūtajā kāpšanā Atlantā noslēdzies.

Pasaules labākie kāpēji sacentās jaunajā Stonje Summit kāpšanas zālē Atlantā. Pēc neveiksmīgās dalības Pasaules Čempionātā Parīzē, Ramons Julians Puigblanke izcīnīja uzvaru. Sieviešu konkurencē spēcīgākā bija korejieiete – Jain Kim

Fināla rezultāti sieviešu konkurencē:

1. Jain Kim (Korea)
2. Mina Markovic (Slovenia)
3. Maja Vidmar (Slovenia)
4. Johanna Ernst (Austria)
5. Katherina Posch (Austria)

Fināla rezultāti vīriešu konkurencē:

1. Ramón Julian Puigblanke (Spain)
2. Jakob Schubert (Austria)
3. Romain Desgranges (France)
4. Sachi Amma (Japan)
5. Jorg Verhoeven (Netherlands)
6. Mario Lechner (Austria)

Diemžēl mūžībā ir aizgājis un no citas virsotnes
maliņas uz mums lūkojas Kārlis Millers – alpinists,
ārsts, dzejnieks.

SLUDINAJUMI

Biļetens VIRSOTNE meklē universālo darbinieku,
kurš nebaidās interesanta darba. Alga konstanta –
gandarījums. Iespējami regulāri bonusi un prēmijas,
piemēram, jaunas zināšanas un pieredze. Tiks prasīts
augsts atbildības līmenis, pozitīvisms it visā un
ieinteresētība šajā sfērā.

Pieteikties: aiga.rakevica@gmail.com.

VIRSOTNES TAPŠANĀ PIEDALĪJĀS:
AIGA RAKĒVIČA,
ILUTA KOIDU (DIZAINS, GRAFIKA),
JĀNIS ĶIMENIEKS,
ANASTASIJA BOSIHA,
OĻEGS MIROŠŅIKOVS,
PĒTERIS KŪLIS,
MIKS PIETKEVIČS,
NORMUNDS REINBERGS,
KRISTĪNE ZVINGĒVICA.

INFO, SLUDINĀJUMI, VIEDOKĻI, REKLĀMA/
SADARBĪBA, IETEIKUMI UTT. :
AIGA.RAKEVICA@GMAIL.COM